

Handläggare
Martin Holmstedt
Telefon: 08-508 28 971

Till
Miljö- och hälsoskyddsämnden
MHN 2018-10-16 p. 17

Dispens från förbudet i 15 kap 24 § miljöbalken avseende Max Burger AB

Förvaltningens förslag till beslut

Att bifalla Max Burgers AB:s ansökan om dispens enligt 15 kap. 25 § p. 1 miljöbalken för anlåtande av Max Burgers AB i ansökan uppgivna nuvarande transportör (Sveprol) för transport av spillfett från Max Burgers restauranger i Stockholms kommun

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Monika Gerdhem
Avdelningschef

Ärendet

Yrkanden

Max Burgers AB har ansökt om dispens enligt 15 kap 25 § miljöbalken från förbudet i 15 kap. 24 § 1 stycket miljöbalken, innebärande att hantering av frityravfall från Max restauranger inte får utföras av någon annan än Stockholms stad eller den staden anlitar, dvs. dispens från kommunens renhållningsskyldighet för hantering av hushållsavfall, se bilagorna 1 och 2.

Grunder

Max har som grund för sin ansökan anfört i huvudsak följande. Max är en av Sveriges ledande restaurangkedjor med 117 restauranger i Sverige och cirka 4500 medarbetare. Samtliga restauranger, utom ett fåtal som är franchisetagare, ägs och drivs av Max. Samtliga restauranger, i detta fall 8 stycken, som berörs av dispensansökan, drivs av Max.

[Nivå 1]
[Nivå 2]

[Besöksadress]
[Postadress]
[Postnr] [Ort]
Telefon [Telefon]
Växel [Växel]
Fax [Fax]
e-postadress
[hemsida]

Max Burger AB har jobbat med hållbarhetsfrågor under lång tid och strävar kontinuerligt efter att minska den negativa miljöbelastningen genom hållbara inköp, energieffektivisering, återvinning, klimatkompenserande åtgärder i menyval etc. och transporter. För att underlätta Max miljösatningar och arbete med en hållbar återvinning av avfall och för att Max hållbarhetsarbete ska bidra till minskade utsläpp av växthusgaser, är det av stor vikt att frityroljan kan hanteras på ett enhetligt sätt på samtliga av Max restauranger i Sverige. Standardiserade rutiner ger ökad effektivitet för hantering och hämtning av frityroljan efter samtliga restaurangers behov.

Om staden skulle hantera Max frityrolja motarbetas Max strävan efter en kostnadseffektiv och hållbar hantering av frityroljan. De hämtnings- och hanteringsrutiner som fungerar väl inom Max verksamhet, försvåras om hanteringen sker på annorlunda sätt i viss enstaka kommun. Stockholm stads renhållningsmonopol avseende hämtning av hushållsavfall bidrar till att skapa osäkerhet avseende utveckling och förbättring av Max hållbarhetsarbete och motverkar Max miljömässigt goda hanteringsrutiner då Max i samarbete med anlitate specialiserade transport- och återvinningsföretag utvecklat certifierade och spårbara materialflöden för frityroljor. Det föreligger därför särskilda skäl att meddela dispens enligt 15 kap 25 § p. 1 miljöbalken och medge att Max enligt dispensen får hantera frityroljan från sina restaurangenheter.

Omständigheter som ligger till grund för ansökan

Den frityrolja som hanteras i Max restauranger töms i tunnor, vilka omhändertas på ett hälso- och miljömässigt riktig sätt. För omhändertagande av frityroljan från restaurangerna utanför Stockholms stads gränser använder Max i dag Sveprol, som för övrigt är samma företag som staden använder sig av. Sveprol är specialiserat på att omhänderta frityroljan på ett miljömässigt korrekt sätt. Efter bearbetning återvinns frityroljan och används som teknisk bas till biodiesel men även som råvara till tvål och tvättprodukter, stearin, målarfärg eller gummi. Frityroljan utgör således en resurs för det företag som tar hand om frityroljan liksom för Max som får betalt för hämtning av den.

Genom att hantering av frityrolja i enlighet med vad som ovan anges, bidrar Max till kretsloppsprincipen. Biodiesel som tillverkas av frityrolja leder till minskade utsläpp av växthusgaser från fossil energi. För att underlätta hållbarhetsarbetet med att minska utsläppen av växthusgaser är det av stor vikt att frityroljan hanteras på ett likadant och enhetligt sätt på samtliga av Max restauranger i

Sverige. Som exempel ger det företaget större möjligheter att införskaffa enhetliga behållare för en lämplig hantering och till en ökad effektivitet och styrning för hantering och hämtning av frityroljan, anpassat efter Max restaurangers behov.

Genom Max hantering av frityroljan från sina restauranger har företaget i samarbete med sina anlitade entreprenörer även utvecklat miljöcertifierade materialflöden för frityroljor både vad gäller spårbarhet och effektivitet vilket har minskat belastningen på miljön. Verksamheten får således själv ta hand om sitt avfall på ett miljömässigt betryggande sätt i samarbete med Max anlitade transport- och återvinningsföretag. Genom att dispensens medges kan Max bedriva ett systematiskt hållbart miljöarbete i alla sina verksamheter över hela landet. Max anlitade transportör och återvinningsföretag för frityrolja garanterar att fettet återvinns på ett sätt som är miljömässigt godtagbart och optimalt.

Stockholm Vatten och Avfalls yttrande över ansökan

Stockholm Vatten och avfall AB (SVOA) har beretts tillfälle att yttra sig över dispensansökan och har i yttrande, se bilaga 3, anfört i huvudsak följande.

Max menar att det inte finns någon bättre miljömässig lösning att hantera frityrolja än den som det av Max anlitade företaget, Sveprol, tillhandahåller. Max anser att dispensen möjliggör miljöeffektivare hantering och möjlighet till att införskaffa enhetliga behållare och styra hämtningsfrekvensen.

Den upphandling som Stockholm Vatten och Avfall gjort innebär:

1. Att det är Sveprol som hämtar som underleverantör hos de båda upphandlade entreprenörerna det vill säga samma företag som Max använder sig av.
2. Att hämtningen blir mer miljöeffektiv eftersom Sveprol kan ruttplanera för alla verksamheter i staden inom närliggande områden och minska onödiga transporter
3. Att det inte finns några särskilda krav, mer än att det är slutna behållare i Stockholm Vatten och Avfalls upphandling, Det vill säga Max kan ha enhetliga behållare.
4. Att kunden har möjlighet att välja veckodag och hämtningsfrekvens. Hämtningen är dessutom gratis under ordinarie arbetstid.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens bedömer att spillfett och fett från fettavskiljare utgör med hushållsavfall jämförligt avfall

Nämnden beslutade den 30 januari 2018 att svara på en skrivelse från Visita AB, i vilken Visita AB hade begärt att nämnden skulle ompröva sitt tidigare beslut den 31 januari 2017 gällande definitionen av vad som är verksamhetsavfall och med hushållsavfall jämförligt avfall. Visita AB hemställde att beslutet skulle omprövas så att fett och spillfett från restauranger klassas som verksamhetsavfall likt Naturvårdsverkets nya vägledning som publicerades den 7 november 2017. I beslutet den 30 januari 2018 (dnr 2017-18522, § 9) bedömde nämnden, liksom i sitt beslut den 31 januari 2017, att spillfett och fett från fettavskiljare inom restaurangverksamhet är att betrakta som med hushållsavfall jämförligt avfall, se bilaga 4.

Förvaltningens bedömning av Max Burger AB:s yrkande om dispens

Mot bakgrund av nämndens beslut den 30 januari 2018 anser miljöförvaltningen att fett utgör ett med hushållsavfall jämförligt avfall varför frågan om förutsättningar om beviljande av dispens från förbudet i 15 kap. 24 § miljöbalken i enlighet med Max Burger AB:s yrkande måste prövas.

Kommunen har, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken ansvaret för insamling och bortforsling av hushållsavfallet och enligt 15 kap. 24 § miljöbalken får inte den hanteringen utföras av någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar. Enligt 15 kap. 25 § miljöbalken får kommunen i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 15 kap. 24 § om det finns särskilda skäl och den som ska hantera avfallet med stöd av dispens kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Utgångspunkten för bedömningen är således om det finns särskilda skäl att bevilja dispensen och om Max Burger AB kan hantera avfallet på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Härvid gör förvaltningen följande bedömning.

Det saknas närmare vägledning i förarbetena om vad som kan anses utgöra särskilda skäl för undantag för enskilda att själva transportera sitt avfall. I praxis finns ett antal avgöranden som rör privatpersoner som har ansökt om dispens från skyldigheten att ha ett avfallsabonnemang för hämtning av avfall vid sina fritidshus. Det är dock väsentligen en annan fråga än den som rör en verksamhets möjlighet att själv anlita någon för sitt hushållsavfall.

I förevarande fall utgör emellertid den huvudsakliga grunden för ansökan att Max Burger AB ska kunna bedriva ett systematiskt hållbart miljöarbete i alla sina verksamheter som är spridda över hela landet. Härutöver anser sökanden att företaget ska kunna tillgodogöra sig värdet av fett som återvinns. De nu anförda grunderna har inte varit föremål för prövning tidigare och den praxis som nämnts ovan ger ingen vägledning till bedömningen i detta fall. I rättsfallet MÖD 2006:65 som gällde avfall från personalmatsalen på Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg, och som domstolen fann vara hushållsavfall har dock domstolen direkt hänvisat verksamhetsutövaren till möjligheten att söka dispens. Mot den bakgrunden anser förvaltningen att bedömningen av om det föreligger särskilda skäl i förevarande fall ska ta sin utgångspunkt i syftet med balken och avfallslagstiftningen. Härvid anser förvaltningen att intresset av återvinning av avfall väger tungt liksom intresset av miljömässigt hållbara verksamheter.

Det förhållandet att Max Burger AB träffar egna avtal med transportör och mottagare av fettavfallet och därigenom kan tillgodogöra sig vinningen av fett kan enligt förvaltningen inte ensamt anses utgöra särskilt skäl för beviljande av dispens. Däremot fäster förvaltningen avseende vid att sökanden bedriver ett systematiskt miljöarbete som i detta fall möjliggörs genom att sökanden har en omfattande organisation med verksamheter som bedrivs inom flera kommuner. En förutsättning för ett sådant systematiskt miljöarbete är att organisationens samtliga delverksamheter kan ingå i systemet.

Under nämnda förutsättningar anser förvaltningen att det finns särskilda skäl för dispens eftersom möjligheten att samordna de transporter som nu är ifråga inom hela organisationen utgör en viktig förutsättning för det systematiska miljöarbetet. Förvaltningen anser att det Max Burger AB har redovisat om sin anlitade transportör Sveprol och på vilket sätt fett återvinns är miljömässigt godtagbart. Förvaltningen anser därför att det under de förutsättningar som sökanden har angivit i ansökan finns skäl för att bevilja dispens. Det skall dock understrykas att dispensen endast gäller för bolagets restauranger inom Stockholms kommun.

Slut.

Bilagor

1. Max Burger AB:s ansökan om dispens från den 29 maj 2018 med komplettering den 2 juli 2018.
2. Komplettering av ansökan
3. Yttrande från Stockholm vatten och avfall AB
4. Miljö- och hälsoskyddsnämndens definition av verksamhetsavfall och hushållsavfall, beslut den 30 januari 2018, dnr 2017-18522, § 9.